

ALAJÄRVEN KAUPUNKI
Aittoa elämää Aaltojen keskellä

2026

Alajärven kaupungin hyvinvointisuunnitelma

VUODET 2025-2029

ALAJÄRVEN KAUPUNKI | ALVAR AALLON TIE 1 62900 ALAJÄRVI

Kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä omassa toiminnassaan ja asettaa hyvinvointitavoitteita. Tästä on säädetty kuntalaissa (410/2015) 1 § sekä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §.

Tässä asiakirjassa on kirjattuna Alajärven kaupungin keskeiset hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit vuosille 2025–2029. Tavoitteet pohjautuvat kaupunginvaltuuston keväällä 2025 hyväksymään laajaan hyvinvointikertomukseen, TEA-viisarin painopisteisiin sekä hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaan. Asiakirjan on valmistellut hyvinvointisuunnittelija kaupungin hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmän ohjeistuksella ja tuella.

Hyvinvointisuunnitelma on jaoteltu kolmeen teemaan, joiden alle on koottu alatavoitteita. Teemat ovat: 1. Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, 2. Työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä 3. Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Tavoitteille on asetettu toimenpiteitä ja mittareita, jotta tavoitteisiin pääsemistä voidaan arvioida. Tavoitteiden toteutumisen seuranta tehdään vuosittain hyvinvointiraportissa sekä neljän vuoden kuluttua laajassa hyvinvointikertomuksessa.

1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen:

- Lapsilla ja nuorilla on turvallinen kasvuympäristö
- Hyvinvointia edistävät ja tukevat elintavat
- Vanhemmuus ja arjenhallinta

2. Työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen:

- Elämänhallinnan ja osallisuuden vahvistaminen
- Terveellisten elintapojen tukeminen
- Työkykyisyyden säilyminen

3. Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen:

- Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen
- Ikääntyvän väestön osallisuuden turvaaminen

1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT
<p>Lapsilla ja nuorilla on turvallinen kasvuympäristö</p>	<p>Varhaiskasvatuksen uusi LeKe toiminta tukee lapsiperheitä lapsen keskittymisen haasteissa</p> <p>Varhaiskasvatuksen arviointimenetelmä Valssi edistää varhaiskasvatuksen laadunvalvontaa</p> <p>Avoin nuorisotilatoiminta tukee nuorten vapaa-ajan viettoa</p> <p>Koulunuorisotyön vahvistaminen kouluilla antaa nuorille helposti lähestyttävän aikuisen koulumaailmaan</p> <p>Erityisopetuksen ja opiskeluhoollon koordinointi tukee peruskouluikäisiä oppilaita</p> <p>Kansainvälisyystoiminnan kehittäminen esi-, perus- ja lukio-opetuksessa</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ohjaa kaupunkimme toimintaa</p> <p>Lapsiparlamentti toimii aktiivisesti</p> <p>Nuoret pääsevät vaikuttamaan nuorisovaltuuston kautta</p> <p>Otamme lapset mukaan palveluiden arviointiin ja kehittämiseen</p>	<p>Toteutuneiden ryhmien määrä</p> <p>Kyselyiden lukumäärä ja vastaajien määrä</p> <p>Osallistuneiden määrä ja aukiolokerrat</p> <p>Yläkoululaisten ryhmäytysten jatkuminen, yhden nuorisotyöntekijän työpanos vain koululle</p> <p>Resurssin kasvattaminen ja uudelleen järjestäminen</p> <p>Erasmus+ akkreditoinnin saaminen</p> <p>Suunnitelman valmistuminen</p> <p>Kokousten säännöllisyys ja lukumäärä</p> <p>Nuorisovaltuuston laadullinen itsearviointi</p> <p>Lapsivaikutusten arviointien määrä ja osallistuneiden lasten määrä</p>

<p>Hyvinvointia edistävät ja tukevat elintavat</p>	<p>Panostamme liikkuva koulu ja liikkuva opiskelu -toimintaan</p> <p>Panostamme viihtyisään ja maittavaan kouluruokailuun ja pyrimme minimoimaan hävikkiruokaa</p> <p>Harrastamisen Suomen malli tarjoaa lapsille matalankynnyksen ilmaista harrastustoimintaa</p> <p>Ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehdään aktiivisesti</p> <p>Järjestämme lapsille, nuorille ja perheille sopivia liikuntaryhmiä ja tapahtumia</p> <p>Tarjoamme lapsille ja nuorille harrastajille ilmaiset koulujen salitilat. Toiminta järjestetään yhdessä kaupungin toimijoiden, seurojen, yhdistysten ja seurakuntien kanssa.</p> <p>Tarjoamme erityisryhmille uinti- ja kuntosalikortin erityishinnalla</p> <p>Kannustamme kaikkia kuntalaisia liikkumaan liikuntakampanjoiden avulla.</p>	<p>Hankehakuun osallistutaan aktiivisesti ja aktiivinen osallistuminen toimintaan</p> <p>Kouluruokaa syövien lapsien osuus prosentteina. Käyttäjäkyselyjen tulokset. Ruokalahenkilöstön laadullinen itsearviointi.</p> <p>Ryhmien määrä ja niihin osallistuneiden lukumäärä</p> <p>EPT-työn laadullinen itsearviointi ja kampanjoiden lukumäärä</p> <p>Ryhmien ja tapahtumien lukumäärä, kokoontumiskerrat ja niihin osallistuneiden lukumäärä</p> <p>Salitilojen käyttömäärät ja toiminnan laadullinen itsearviointi</p> <p>Ostetut vuosikorttimäärät (lasten)</p> <p>Kampanjoiden määrä ja niihin osallistuneiden lukumäärä</p>
<p>Vanhemmuus ja arjenhallinta</p>	<p>Avoin varhaiskasvatus Pähkinä tarjoaa kaikille perheille tukea kasvatusarjessa</p> <p>Tuemme vanhempia vanhempainyhdistyksen toiminnassa</p>	<p>Pähkinän toimintaan osallistuneiden määrä</p> <p>Kuntakohtainen vanhempainyhdistys on perustettu ja toiminnassa</p>

2. Työikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen:

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT
<p>Elämänhallinnan ja osallisuuden vahvistaminen</p>	<p>Etsivä nuorisotyö tukee nuorten aikuisten elämänhallintaa auttamalla esimerkiksi tukien, työ- ja koulupaikan tai muiden palveluiden haussa ja etsinnässä</p> <p>Nuorten työpajatoiminta Starttipaja Laituri ehkäisee nuorten syrjäytymistä ja tukee nuoria elämänhallinnassa</p> <p>Järjestämme säännöllisesti kuntalaiskyselyitä eri aihealueista</p> <p>Mahdollistamme vaikuttamisen osallistavan budjetoinnin avulla</p> <p>Teemme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa järjestämällä esimerkiksi kumppanuuspöydän ja seuraparlamentin säännöllisesti</p> <p>Järjestämme maksuttomia yhteisöllisyyttä tukevia tapahtumia.</p>	<p>Etsivä nuorisotyön yksilöasiakkaiden määrä sekä kaikkien kohdattujen asiakkaiden lukumäärä.</p> <p>Nuorten työpajatoimintaan osallistuneiden nuorten määrä</p> <p>Kyselyiden lukumäärä ja vastanneiden määrä</p> <p>Rahojen käyttöönnestykseen osallistujat, toteutuneet kohteet</p> <p>Järjestettyjen yhteistapaamisten lukumäärä ja niihin osallistuneiden määrä</p> <p>Toteutuneiden tapahtumien lukumäärä ja mahdollinen osallistujamäärä, kuten uusien asukkaiden ilta, Kesää palotorilla, loma-ajan tapahtumat ym.</p>
<p>Terveellisten elintapojen tukeminen</p>	<p>Järjestämme ilmaista terveys- ja liikuntaneuvontaa sekä hyvinvointiluentoja tukemaan kuntalaisten hyvinvointia</p> <p>Mahdollistamme kuntalaisille ilmaisia liikuntamahdollisuuksia</p> <p>Tarjoamme erityisryhmille uinti- ja kuntosalikortin erityishinnalla</p>	<p>Neuvonta-, ohjaus- ja luentotilaisuuksien määrä sekä osallistuneiden lukumäärä</p> <p>Ilmaisten pallohallikävelyvuorojen lukumäärä ja niihin osallistuneiden määrä sekä yleisöluisteluvuorojen lukumäärä</p> <p>Ostetut vuosikorttimäärät</p>

	Kannustamme kaikkia kuntalaisia liikkumaan liikuntakampanjoiden avulla.	Kampanjoiden määrä ja niihin osallistuneiden lukumäärä
Työkykyisyyden säilyminen	<p>Yhteistyöllä ennaltaehkäisemme syrjäytymistä ja edistämme palveluillamme työllisyyttä</p> <p>Tarjoamme maksuttomia liikunta- ja kulttuuripalveluita</p> <p>Ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehdään aktiivisesti</p>	<p>Yhteistyökäytäntöjen säännöllisyys ja tarkoituksenmukaisuuden itsearviointi</p> <p>Kaikukortin käyttömäärät kaupungin tarjoamissa palveluissa. Kaikille ilmaisia tapahtumien määrä ja osallistuneiden lukumäärä</p> <p>EPT-työn laadullinen itsearviointi ja kampanjoiden lukumäärä</p>

3. Ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen:

TAVOITE	TOIMENPITEET	MITTARIT
Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	<p>Tarjoamme seniorikortin yli 70-vuotiaille kaupungin kuntosaleille ja uimahalliin</p> <p>Ikäihmisille tarjotaan kaupungin tiloja ilmaiseen harrastamiseen</p> <p>Kannustamme kaikkia kuntalaisia liikkumaan liikuntakampanjoiden avulla.</p> <p>Mahdollistamme kuntalaisille ilmaisia liikuntamahdollisuuksia.</p>	<p>Myytyjen seniorikorttien lukumäärä</p> <p>Ilmaisten tilojen määrä ja niissä järjestettyjen tapahtumien/kertojen lukumäärä</p> <p>Kampanjoiden määrä ja niihin osallistuneiden lukumäärä</p> <p>Ilmaisten pallohallikävelyvuorojen lukumäärä ja niihin osallistuneiden määrä sekä yleisöluisteluvuorojen lukumäärä</p>

<p>Ikääntyvän väestön osallisuuden turvaaminen</p>	<p>Järvi-Pohjanmaan vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto toimivat aktiivisesti</p> <p>Tarjoamme maksuttomia liikunta- ja kulttuuripalveluita</p> <p>Järjestämme säännöllisesti kuntalaiskyselyitä eri aihealueista</p> <p>Mahdollistamme vaikuttamisen osallistavan budjetoinnin avulla</p>	<p>Toiminnan laadullinen itsearviointi</p> <p>Kaikukortin käyttömäärät kaupungin tarjoamissa palveluissa. Kaikille ilmaisia tapahtumien määrä ja osallistuneiden lukumäärä</p> <p>Kyselyiden lukumäärä ja vastanneiden määrä</p> <p>Rahojen käyttöäänestykseen osallistujat, toteutuneet kohteet</p>
--	--	--